

2024-05-21

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: SOCN-2024-00007

Uppföljning av socialnämndens arbete med Ett drogfritt Nacka för unga 2023

Förslag till beslut

1. Socialnämnden noterar informationen till protokollet.
2. Socialnämnden noterar att det av nämndens uppföljning av strategin Ett drogfritt Nacka för unga framgår att det finns behov av en revidering av strategin. Socialnämnden överlämnar därför denna notering till kommunstyrelsen för vidare hantering.

Sammanfattning av ärendet

Den 21 maj 2018 antog kommunfullmäktige strategin för Ett Drogfritt Nacka för Unga. Strategin följs årligen upp och utvärderas också i samband med kommunstyrelsens årsbokslut. Strategin gäller för alla verksamheter som verkar på kommunens uppdrag, såväl kommunala och privata som fristående. Social- och äldredirektören har fått i uppdrag att redovisa de aktiviteter och insatser som har genomförts inom socialnämndens område. Kunder erbjuds hjälp och stöd vid skadligt bruk och beroende och på så sätt förebyggs allvarliga skador av eget och andras bruk. I verksamheter som finansieras av socialnämnden bedrivs det breda förebyggande arbetet med att bland annat förhindra och/eller försena debut av alkohol, narkotika, dopning och tobak samt ge stöd till anhöriga och föräldrar.

Ärendet

Kommunfullmäktige i Nacka antog den 21 maj 2018 strategin Ett drogfritt Nacka för unga, nedan benämnd som strategin, som anger mål och riktmärken för ett samhälle för unga som är fritt från alkohol, narkotika, dopning och tobak. Strategin gäller för alla verksamheter som verkar på kommunens uppdrag, såväl kommunala och privata som fristående. Strategin följs årligen upp och utvärderas också i samband med kommunstyrelsens årsbokslut.

Det som särskilt ska följas upp och prioriteras

- **Nolltolerans mot narkotika, dopning och alkohol vad gäller barn och unga:**

Alla berörda nämnder; nämnden för arbete och försörjning, fritidsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden har utifrån sina respektive uppdrag ansvar för att se till att strategin genomförs och följs upp.

- **Minska tobaksbruk och förhindra att barn och unga börjar använda tobak:**

För att uppmärksamma nackabor på var stöd finns om man vill sluta använda tobak så genomförs kampanjen Rökfria-veckan på nacka.se och i sociala medier. I resultat från Stockholmsenkäten år 2022 blev det tydligt att tobaksbruket bland de unga i Nacka minskar, men användningen av tobaksfria nikotinprodukter såsom e-cigarett och vitt snus ökar samtidigt. Med anledning av ökad användning av tobaksfria produkter har 50 tillsynsbesök genomförts och 24 kontrollköp gjorts av miljöenheten under 2023.

- **Ge stöd och vård till de som hamnat i missbruk eller beroende:**

125 barn och unga, de flesta i åldern 15-18 år har under 2023 varit i kontakt med MiniMaria, något fler än de 90 barn och unga som var i kontakt med MiniMaria under 2022.

Vad görs för att uppnå ett drogfritt Nacka?

Inom kommunens olika processer genomförs aktiviteter som alla ska bidra till det förebyggande ANDT-arbetet. Kopplat till arbetet finns en matris, där det inom varje nämnds ansvarsområde finns ett antal aktiviteter som särskilt ska följas upp och utvärderas. Strategiarbetet utgår från aktiviteter på bred front med möjlighet till anpassning av insatser för olika lokala behov. Samverkan sker med bland annat polisen, Valfärd Samhällsservice (VSS), miljöenheten och civilsamhället. Kommunstyrelsen följer årligen upp hur de berörda nämnderna tar ansvar för att nå målen i strategin och för att säkerställa att de aktiviteter som vidtas också leder till önskat resultat.

Förutsättningar och aktiviteter i stort under 2023

Inom socialnämndens ansvarsområde bedrivs det ANDT-förebyggande arbetet genom att:

- erbjuda hjälp och stöd vid skadligt bruk och beroende,
- förebygga allvarliga skador av eget och andras bruk samt
- förebygga dödlighet relaterad till främst alkohol och narkotika.

I verksamheter som finansieras av socialnämnden bedrivs det breda förebyggande arbetet med att förhindra och/eller försena debut av alkohol, narkotika, dopning och tobak samt ge stöd till anhöriga och föräldrar.

Socialnämnden har under 2023 finansierat socialt uppsökande fältarbete och behandlande insatser samt föräldraskapsstöd.

Fältarbete har genomförts av ungdomsteamet i samarbete med unga förebilder, kallade ”Polarna”. 21 polare har varit verksamma under 2023. Ungdomsteamet och Polarna möter både föräldrar och elever med möjlighet till dialog bland annat på temat Respekt och självrespekt (RoS), vilket har genomförts på skolor i Nacka vid 105 tillfällen under året, efterfrågan på detta ökar från år till år.

Behandlande insatser är till exempel arbete i samverkan med polis, skola och fritidsverksamheter inom SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) med totalt 117 ungdomar, en ökning med 53 % jämfört med 2022 och SIG (Sociala insatsgrupper) med totalt sju ungdomar under 2023, jämfört med sex ungdomar 2022.

Socialtjänsten har även arbetat i samverkan med polisen och MiniMaria i två omgångar med den riktade uppsökande insatsen mot unga och narkotika kallad Vårglöd och Höstglöd, där narkotikapåverkade ungdomar nås och på kort tid kan erbjudas stöd.

Föräldraskapsstödet har ett fortsatt stort intresse. ABC-grupper i olika åldersindelningar har genomförts som planerat med ökat intresse och deltagande. Föreläsningar har anordnats både fysiskt och digitalt. Totalt 529 föräldrar har tagit del av de fem olika föreläsningar som genomfördes under 2023 i samverkan med Nacka församling och Rädda Barnen. Seminariet ”Grattis du har en tonåring” genomförs i samverkan mellan socialtjänst, VSS, polisen och MiniMaria en gång per termin och har nått 210 deltagare.

Socialnämnden har genom miljöenheten genomfört tillsynsarbete; 110 tillsynsbesök gällande serveringstillstånd av alkohol, 49 avseende tobak, 37 avseende folköl och 28 avseende elektroniska cigaretter/vätskor. 101 kontrollköp fördelat på 8 folköl, 26 tobak och 15 e-cigaretter, 10 receptfria läkemedel och 24 tobaksfria nikotinprodukter har gjorts under 2023.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Enligt Barnkonventionens artikel 33 ska barn skyddas från narkotika. Socialnämndens ANDT-förebyggande arbete har en viktig uppgift att bidra till strategin och till nolltoleransen mot narkotika, dopning och alkohol vad gäller barn och unga. Ett samordnat förebyggande arbete mellan nämnderna är avgörande för att minska risken för missbruk i familjer och bidrar därmed till en minskad utsatthet för barn och unga i Nacka kommun.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 21 maj 2024

Bilaga 1 Matris 2023 aktiviteter Ett drogfritt Nacka för unga

Caroline Andréasson
Enhetschef
Barn- och familjeenheten

Pernilla Majlöv
Kvalitetsutvecklare, kvalitet IFO
Barn- och familjeenheten